

theologic
beant superbia
sanctificat
prium fm qd
uerit nomina
caunda petio
que est dolo
interat vt
leo post mali
prieo petur
bonu In
ue volutate
um impium
a pnieo petur
fm Valant
t q in
que boni
Ibi eni
na rehat
ti pleat
m. Cu
e erat
iui aduocant
iua tabula
ia In
actia
piale q
pane
quidz
ignatia
petio
immoderatus
ndi et
e et
it
t
atur
imaria
etatat

De septē donis

future In vltia petitiōe resecat luxuria que spēaliē sp habz secū malā tā corpis qd ipa debilitat. qz q fornicat in corp' suū peccat. qz ec spūs cui' vires eneruat Sū ibi peat' amotio ois mali presentis

Replicat quintus tractatus hui' libelli qui est de explanatione septē petitionum in orōne dominica contentarū

Incipit tractat' sext'

de septem donis spūsancti et eorum declaratione

Distmodū de donis spūsancti sub cōpendio agēdū est. Vbi pmo dicenduz erit verum idēz sint qd seprē virtutes denominatē. Et si non. in q ab eis differūt. Quot sūt dona. et que sint. Deīn de singulis donis i se aliq tangēda erūt. Postremo q' liter p ipa dona excludunt septem peccā capitalia

Secū. vij. dona spūsancti sint idem qd. vij. virtutes. Et in quo differūt

Omnīū autē fere opinio ē qd dona nō sūt virtutes. Sed differētīā inē virtutesz dona assignādo magna ē diuersitas. Quidā enī dicūt q virtutes pncipaliē sūt ad agēdūz q ideo diffiniūt p act'z opationes suas. Quod

Spūsancti

Clerici.

na dō pncipaliē sūt ad resistēdum tētatiōib'. q viā iā habite virtutis impugnāt. Alii sic dicūt q meli'. q virtutes simpliciē sūt ad agēdū. sed dona sūt ipaz expeditiōes virtutū et sic sūt ad magis expedite agēdū. Sūt aliq q distinguūt dicētes q in donis illa q ptinet ad effectū sūt virtutes. Illa dō q ptinet ad aspectū rez sūt pncipia dona. Et hi solūt facile que ex vtraqz pte obijci possūt scz vtrū sint virtutes vl non. Et qz opinio media innitit sētētie beati Gregl. a plurib' probabiliōz habetur

Quot sint dona spūsancti

que sint
Quot et q dona sint parz p Isaiā. xi. caplo vbi tangunt septē dona spūsancti hoc ordine. Redescet super eū. scz xpm Spūs sapiētie et intellectus. spūs cōsilij z fortitudinis. spūs sciētie et pietatis. et replebit eū spirit' timoris dñi. Duo autē pma dignioza sūt q regūt vitā cōtemplatiuā scz sapiāz intellect' Alii autē qnqz sufficiēnt regūt vitā actiuā. Et fm hoc sumit ab aliqb' nūer' z sufficiēntia ipoz septē donoz sic scz. Nā aut ipa dona q vt tactū ē sūt qdā ipaz expeditiōes seu pfcōdes virtutū. ipaz virtutē pfcūt respēu vite cōtemplatiue vl respēu vite actiue. Si respectu vite cōtemplatiue q circa diuina et celestia versatur. aut ipsam virtutem perficiunt per modum

Capitulum
mathem
fortitudinis
spūsancti
pncipia
virtutes

Compendiū theologie

cuiusdā experientie et gustus et hoc fit p donū sapiētie aut p modū cuius dā intime inuestigatiōis et speculatiōis. et hoc fit p donū intellectus. **S**i respectu vite actiue q̄ circa agibilia versat. aut p̄ficiūt ip̄az virtutē q̄tū ad recessū a malo. et h̄ fit p donū timoris. aut ip̄az virtutē p̄ficiūt q̄ntū ad opationē boni. et tūc vel boni ad qd̄ omnes tenent et qd̄ est in cōi opatiōe. **N**el boni ad qd̄ nō omnes tenent. vt est bonū arduū. **S**i q̄ntū ad opationem boni ad qd̄ oēs tenent hoc contingit dupl̄. **N**ā vel donū in tali opatiōe virtutē p̄ficiūt tanq̄ ip̄z op̄ exequens. **E**t tūc est donū pietatis. vel tanq̄ ip̄m op̄ regens et dirigēs. **E**t tūc ē donū sciē. **S**i q̄ntū ad opationē boni ad qd̄ nō oēs tenent. hoc itēz contingit duplici. nā vel donū in tali opatiōe virtutē p̄ficiūt tanq̄ op̄ ip̄m arduū exequens. et tūc ē donū fortitudinis. **N**el tanq̄ ip̄m op̄ arduū regēs et dirigēs. et tūc est donū cōsiliū. **Q**uē p̄ alios sumit iste numerus et sufficiētia p̄dictorum donoz fm̄ aliqs̄ ip̄oz donoz rōnes. et h̄c inserere v̄sū est cā breuitatis nō expedire. **N**ota insuper q̄ illud donū qd̄ i p̄dcā **I**saie assignatiōe vltimo loco ponit scz donū timoris ē p̄mū in ascēdēdo iuxta illud psalmiste **I**nitiū sapiētie timor dñi. **N** q̄ timoris dono fit qd̄ dā p̄ alia dona gradalis ascēsus. **R**e eni timor ceptus gelidus foret aut aridus. sequit̄ donū pietatis. que

De septē donis spūscī

ad oīa utilis ē. **E**t ne pietas ip̄a nimis remissa aut nimis p̄diga aut aliq̄ mō inordinata esset adiūgit ei donū sciē q̄ opa pietatis regat vt discrete fiat. **E**t ne scia inualida foret addit ei donū fortitudinis vt qd̄ aliqs̄ p̄ sciētiā bñ facē nouit p̄ fortitudinē exēq̄ factō possit. **E**t ne fortitudo p̄suptuosa vel impetuosa esset adiūgit ei donū cōsiliū q̄ regi possit op̄ fortitudinis et debito mō sp̄mi. quia fm̄ **G**regl. fortitudo sine cōsilio precipitat. **E**t ne cōsiliū incautū foret. adiūgit ei donū intellectus qui est cognitio bonorū spūaliū quo cōsiliū in ip̄a spūalia dirigi possit. **E**t vt intellectus modo debito temperetur et ordinetur datur ei sapientia que est cognitio per gustū diuine dulcedinis. **Q**ue sapientia a sapore non a sapere dicta est.

De dictis septem donis in speciali. Et primo de dono timoris

Nuc breuiter de singulis donis in se aliqua tangenda sunt. **E**t p̄mo de dono timoris. vbi p̄mo dicitur **Q**uid sit timor deinde q̄t sunt eius spēs. **E**t que earū sit donum.

Quid sit timor et quot sunt eius species

Timor fm̄ **A**ug⁹ sup **J**oh. sic diffinit. **T**imor est fuga animi ne p̄dat qd̄ diligit

et carū de laca
Joē in l. re. d. de timore
dio vel amor lucis qd̄
fat. **E**x p̄s aut timoris p̄
Est em̄ timor mōdo. h̄c
turalis. **F**alis imialis. **A**li
mor mōdo. **E**t q̄ quis timor
tere q̄ mōdo. **I**tem in rō p̄
amoral. **E**st q̄ quis op̄
beratō. **I**tem timor sui cor
Naturā. **E**t q̄ de naturalit̄
mōdo. **I**tem timor aliq̄ an
bonorū rōnis. **E**t timor rōnis
nō dicit̄ duo p̄ores. **F**erulis
quis ostendit timor tū ne inc
p̄nā gēns. **I**tem absp̄ualit̄
volunt̄ q̄ frequenter intro
caritatē sic. **I**tem timor rōnis
conis vt p̄bet **A**ug⁹. **I**tem
qd̄ quōs dupl̄ habet. **I**tem
p̄dcā. **I**tem ad fugā. **A**li
amor gl̄ie. **I**tem timor dōi
timor p̄dcā. **I**tem amor gl̄ie
iustit̄. **I**tem timor sui castus. **E**t q̄
nem̄. **I**tem timor nē m̄. **I**tem
verborū. **I**tem timor. **I**tem
ostendit. **I**tem timor. **I**tem
net in vobis. **I**tem q̄ alio. **I**tem
tur reuerentialis. **Q**uis dicit̄
itōp̄ sit donū spūaliū. **I**tem
timor mōdo. **E**t timor. **I**tem
qd̄ simplicit̄ mali habent. **I**tem
ralis. **I**tem donū est dōi. **I**tem
sus. **I**tem timor. **I**tem vero
timor est. **I**tem timor. **I**tem
timor. **I**tem timor. **I**tem
ut sicut generalit̄ dicit̄. **I**tem
omib⁹. **I**tem timor. **I**tem
naturā ad opationē. **I**tem

et earū declaratiōe

Joē in li. de ci. dei **T**imor est affectio vel amor fugiēs qđ ei aduersari **S**pēs aut timoris ponunt. vi. **E**st enī timor mūdān. hūan. naturalis. huilis. inicalis. filialis **T**imor mūdān. ē q̄ quis timet amittere q̄ mūdā sūt. iō nō peccat si ea amittat **H**ūan. est q̄ quis ex deliberatione tñ timet penā sui corpis **N**atural est q̄ q̄s naturalit̄ timet mortē siue horribile aliqđ añ deliberationē rōnis. q̄ timor viciosus nō est sic duo p̄ores **S**eruilis ē q̄ quis offendē timet tñ ne incurrat penā gehēne **I**ste aliq̄ntulā habz utilitatē qz frequenter introducit caritatē sic seta introducit filum serozis vt phibet **A**ug. **I**nicalis ē q̄ quasi duplicē habet oculū seu respectū. vnū ad fugā pene. aliū ad amorē glorie **S**eruit enī deo p̄ timore gehēne. p̄ timore glie v̄ iustitie **F**ilialis siue castus est q̄ timem. ne x̄ps aie n̄re sponsus aut tardet aut discedat. aut aliq̄tenus offenda. hic ē timor sc̄us q̄ p̄manet in seculū seculi q̄ alio noie dicitur reuerēntialis **Q**uis aut timorū istoz sit donū spūsc̄i patz qz nec timor mūdān. nec timor human. q̄ simpliciter mali habent. nec naturalis qz donū est qđē diuinit. infusus. nō innat. timor vero natural. innat. est **N**ec huilis timor. p̄prie tñ sumēdo donū nisi genēalit̄ sumeretur. sicut generalit̄ dicit̄ donū de omnib. que danē a deo. et sūt sup̄ naturā ad ordmandū aliquo mō

Cxxxij.

vitā in bonū gratie. sicut et fides informis dici potest donū dei **S**z inicalis timor. et cast. siue reuerēntialis p̄prie dicitur donū spūsc̄i **S**cedunt tamē aliqui simplici ter q̄ timor seruilis sit donū spiritus sancti. et tamen negant q̄ simul insit cū spiritus sancto q̄ qualiter esse possit nō **D**e. ij. dono spiritus sancti scz dono pietatis

Equitur de dono primo qui est in ascendendo scz de dono pietatis **A**bi p̄mo videndū qđ sit. qđ modis dicitur. et s̄m quē modū sit donum spiritus sancti **D**iffinitur aut sic pietas ab **A**ug. **P**ietas est cult. dei q̄m greci eusebiā vocāt **I**c̄ **H**erogori. sup̄ iob **P**ietas ē q̄ docz op̄ m̄ie **S**c̄dm **T**ullū in fine primi sue rhetorice **P**ietas est b̄nivolētia in parēte **M**aḡalis dō diffinitio hec est **P**ietas ē ex benigne mēt. dulce. dīne oib. auxiliatrix affectio

Quot modis dicatur pietas.

Ic̄ aut pietas mltis modis **Q**ūqz mot. ipi. affectiois tendēs in deū. q̄ sic dī pietas cult. dei. q̄ sic ē in genē dicitis q̄ ē latrīa **Q**uandoqz dicit̄ motus affectōnis tendēs in ei. imaginē. s. in hoiez. q̄ p̄ potest eē tripliciter vel ille motus affectōnis tendit in imaginem dei q̄ est sibi ipsi per sanguinē diuincta q̄ sic ē beniuolentia

Compendiū theologie

in parentes et est spēs iusticie naturalis. **Q**uāq; ec̄ dicit affectio tendens in imaginē dei. i. in hominez tanq; miseris opp̄ssū. et sic p̄teras est q̄ docet opa mie vt dicit **G**regori⁹. et sic poti⁹ virt⁹ est q̄ donū. **Q**uāq; ec̄ est affectio tendēs in imaginē dei nō q̄dē inq̄ntū ē sanguie diuisa vel miseris opp̄ssa vt sic. h̄ motu q̄dē generali scz inq̄ntū est imago dei. h̄ inq̄ntū est rōnal creatura. **E**t tūc pp̄rie dicit donū spiri tussci q̄d habilitat̄ expeditū red dit hominē ad h̄ndū se beniuolentē seu beniuolū ad rōnalē creaturam scz ad quēlibz hominē siue in digētē siue nō indigentē. **E**t sic maxime ei ouenit illa diffinitio magi stral prius posita. **S**c̄d; p̄mū modū diffinit̄ ab **A**ug. iuxta secūdū modū diffinit̄ a **G**regl. et p̄m q̄rtū modū diffinit̄ a maḡis quia illo mō ē pp̄rie donū sp̄ssandī

De tertio dono sp̄ss

sancti scz de dono sciētie

De dono autē scie duo vidē da sūt scz quid sit et in quo differt a dono sapie. a q̄ p̄m **A**ug. distare nō videt̄. **Q**uā sci entia pp̄rie donū ē sic diffinit̄. **S**cia ē lumē sp̄uale acceptū a deo. in q̄ vident̄ rōnes opabiliū ptinētium ad vitā p̄ q̄s scē et meritozie viuamus sic dicit ap̄ls ad **T**itū. ij. **A**b negātes oēm impietatē et seclaria desideria sobrie et iuste viuam⁹ in h̄ seculo. **N**ū sic fides ē illūinatio q̄

de septē donis sp̄ssci

dā ad credibilia. ita donū scie ē illūinatio quedā ad opabilia

In quo differt donum

sciētie a dono sapiētie

Dicit autē in **B** a dono sapiētie differre qm̄ sapiētia ē cognitio q̄dā diuina p̄ gustū. scia autē ē lumē q̄dā diuinum ad opabilia ptinētia ad hāc vitā. **N**ū sic dicit maḡ in. li. senē. **S**cia docet bñ ouersari in medio h̄ prae ue et puerse natiōis. **E**t h̄ satis videt̄ consonare verb̄ **A**ug. q̄ dicit q̄ sapiētia ē de eternis. **S**ciētia vero de tēporalibus

De quarto dono sp̄ss

sci scz de dono fortitudinis

Post hec de dono fortitudinis duo etiā dicēda sūt scz quid sit et quā differt a fortitudine. put fortitudo ē virt⁹

Quid sit fortitudo et

quō differt a fortitudine prout ē virtus

Sc̄duz autē q̄ fortitudo ē donū sic notificat̄. **F**ortitudo ē affectio animi q̄ cupiditas terrena deprimi nulla q̄ aduersitas formidat̄. **E**t videt̄ hec notificatio sumi ex verbis **A**ugl. in li. de spiritu et anima et in. v. li. sue mus. **D**iffert autē a fortitudine. put est virtus licet vtraq; sit circa difficile et arduum. **Q**uoniam fortitudo. put est virtus sustinet periculuz q̄n do scilicet necesse pati vel a bono

7 eorū declaratione

virtutis cedere. sic quā querit fides
vel iusticia. vel libertas p̄rie v̄l hu
iusticiā. **Sed** fortitudo put ē donū
se gratis et ex abundantia illi statui
offert. in q̄ talia sepe q̄runē vt ē sta
tus p̄fectiōis cōsilioꝝ. **Si** autē dicat̄
q̄ p̄m hoc nō haberēt donum for
titudinis nisi t̄m p̄fecti. et q̄ sic ha
bita vna gr̄a gratificāte non oēs
haberent. **Dico** q̄ nō ē veruz nec
ex p̄dictis sequit̄ q̄m p̄fecti istud
donū h̄nt in actu. omnes vero in
caritate exites h̄nt in habitu. **Quā**
q̄ imp̄fect̄ est habz in habitu. **Quā**
op̄ p̄fectiōis facere p̄t qui vult

De. o. dono spū sancti

scz de dono cōsiliij. et quid sit

Postremo de dono cōsiliij
dico similit̄ vidēda sūt scz
quid sit. **Et** quē sit donum
cū in xp̄o videat̄ nō fuisse. in q̄ t̄m
sūt et fuerūt omnia dona. **Diffi**
nīf̄ ar̄ sic a **Tullio** in rhetorica sua
Cōsiliū est faciēdi vel nō faciēdi
vere cogitata rō. **Sed** hec diffi
nitio nō videt̄ uenire cōsilio put
est donū ideo aliq̄ corrigūt eū sic
Cōsiliū est faciēdi vel nō faciēdi
vere excogitata rō. eaz scz rez in
q̄b̄ p̄pter arduitatē indiget quis
adiutorio. **Quā** cōsiliū put hic lumi
tur nō est de dubio h̄ de arduo ad
q̄d p̄pter difficultatē nō omnes te
nent. **De** reliq̄ dic q̄ isto mō vlti
mo cōsiliū est donuz. et q̄d verissi
me h̄ donū fiet in xp̄o sic et cetera
dona fuerūt et semp̄ erūt. **Quā** cōsi
liū p̄m q̄ ponit dubitatōnē et cir/

Cxxxiii

ca eā q̄rit ab alijs certificationez
nō fuit in xp̄o q̄ certissime omnia
nouit qz nec sic est donū spū sancti
Sed cōsiliū q̄d ē lumē imissū a spū
sco omnia dubia dissoluēs et inou
bitantē in aggressiōnē arduoz diri
gens q̄ de' ad statū p̄fectiōis p̄ti
nere. **Palauit** sic est donū. **Et** isto
modo fuit in xp̄o

De. vi. dono spū sancti

scz intellectus

Sequitur de dono intellectus
Circa q̄d attēde. et p̄mo
q̄d sit. deīn q̄liter differt a
sapia. **Diffinit̄** autē sic ab **Aug.** in
p̄mōe q̄dā suo de timore. **Intellectus**
vocat̄ q̄ ab omī infirmitate carna
li corda mūdantē vt pura intentio
dirigat̄ in finē suū scz deuz. **Est**
intellectus q̄dā lumē spūale insu
sū ad cognitionē dei in creaturis
Differt autē a dono sapie qz sapia
est cognitio p̄ gustū. **Est** ei q̄d daz
lumē s̄ q̄ v̄l in q̄ videntē et gustantē
diuina p̄ expimētū. **Quā** sapia put
est donū ē p̄prie gustus dei in do
nis suis. **Intellectus** autē nō est p̄ gu
stū h̄ pot̄ ē lumē q̄dā datū a dō
ad cognitionē dei i creaturis ill in
q̄b̄ resultat de' p̄ gr̄az. **Vel** in ill
in q̄bus habet resultare per grati
am et gl̄az. **Quā** intellectus ē donū q̄
gratuite cognoscim̄ dispositiones
celestiū p̄ eas qz tēdimus in deum.
sic disponētem

De septimo dono spi

ritualci sapientie. et quid sit

Compendiū theologie

Denique de dono sapiētie dī
cedū ē Et qm̄ ex supi^o dī
ctis in pte patz q̄o sit. 7 q̄
lic se hz ad donū scie et ad donūz
intellect^o. ideo sufficit hic ponē ei^o
notificatiōē Scdm̄ aut̄ Aug^o sic
diffinit Sapiētia ē cognitio rerum
diuināru^m **I**te ex lra .iij. li. sc̄iaz
Sapia ad soli^o eterne veritatis cō-
tēplationem 7 delectationem perti-
net ip̄a q̄z tm̄ creator cōspicit 7 q̄
sp̄z incōmutabilē manet qd̄ de^o ē
Greg^o sic diffinit Sapiētia ē donū
sp̄z cōtitudine etnoz mētē refici
ens Que diffinitio dicit opationē
ei^o p̄p̄ia que ē mētē p̄ gustū reficē
qd̄ sonat nomē ei^o Sapia enī a sa-
pore dicta est

Quo per .vij. dona ^{spi-}
rit^o

sancti excluduntur. septem vitia ca-

pititalia

Ultimo dicēdū ē q̄lic p. vij.
dona excludant̄ septē pec-
cata capitalia Et sciēdum est q̄ tī-
mor qz p̄ eū q̄s se dep̄mit ne super
aliuz se extollat. excludit sup̄biam
q̄ sup̄ alios se extollit **P**ietas q̄ si-
bi illatas remittit iniurias. expellit
irā q̄ vindictari q̄rit **S**cia q̄ mentē
illuminat. euacuat inuidiā. q̄ mētē
excecat **F**ortitudo q̄ excellit in ar-
duis. pellit acidiam. que torpet in
imīs **C**ōsiliū qd̄ docet p̄ trāsitō-
rijs eterna mercari. remouet aua-
ritiā q̄ in terrenis 7 p̄ terrenis tm̄
q̄rit negociari **I**ntellect^o quo vere
delectamur in bōis sp̄ualib^o. exclu-
dit gulā. q̄ vane 7 misere delectat̄

De octo btitudinibus

In carnalib^o Sapia p̄ quā pure de-
lectamur in deo extirpat luxurias
qua q̄s impudice i suo misero cor/
pore delectatur

ExPLICIT tractatus se-
ptus huius compendij de .vij. do-
nis sp̄ssandī

INCIPIT tractat^o septi

de octo beatitudinibus et earum
explanatione

Nunc breuiter restat ali-
qd̄ de octo beatitudini-
bus dicere Et p̄mo qd̄
dicat̄ beatitudo scz an
ip̄a virtus. an id qd̄ promittit̄ vt
gr̄a exempli respectu ei^o qd̄ dicit̄
x̄ps **B**eati paupes sp̄i qm̄ ip̄ozū
est regnuz celoꝝ. an beatitudo sit
ip̄a paup̄tas vel promissio regni
Qualiter se habeant ad dona et
ad virtutes **Q**uare vltime beati-
tudini idēz p̄m̄ium reddatur sicut
p̄ime **D**einde de qualibet beati-
tudine in se quid est et qualiter et
cum quo dono conuenit et cui vi-
cio capitali contrarietur